

บทวิทย์การ

Original Article

ความชุกของฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งที่ขึ้นผิดตำแหน่ง และปัจจัยที่เป็นสาเหตุ

นพปฏล จันทรผ่องแสง ท.บ., วท.ม. (ทันตกรรมจัดฟัน), อ.ท. (ทันตกรรมจัดฟัน)

กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลเลิดสิน

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความชุกของการเกิดฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งที่ขึ้นผิดตำแหน่งในเด็กนักเรียนอายุ 7-10 ปี เขตกรุงเทพมหานครและเพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุ

วัสดุและวิธีการ ออกตรวจสอบสุขภาพช่องปากเด็กนักเรียนอายุ 7-10 ปี จำนวน 6,957 ราย ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร รัฐบาล เอกชน เพื่อสำรวจความชุกของการเกิดฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งที่ขึ้นผิดตำแหน่ง ส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุมตอบคำถาม จากนั้นนำข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง วันเดือนปีเกิดของทั้งสองกลุ่มไปประเมินภาวะการเจริญเติบโต นำข้อมูลจากแบบสอบถาม และภาวะการเจริญเติบโตไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการเกิดฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งที่ขึ้นผิดตำแหน่ง โดยใช้สถิติไคสแควร์ และสหสัมพันธ์เคอร์เมอร์สวี่ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการศึกษา ผลการวิจัยพบฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งขึ้นผิดตำแหน่งในเด็กจำนวน 41 ราย จากเด็กนักเรียน 6,957 ราย คิดเป็นความชุกร้อยละ 0.59 และพบว่าการเกิดฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งขึ้นผิดตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับการมีปัญหาในการบดเคี้ยวของเด็กในช่วงอายุ 2-6 ปี ($p = .027$) และสัมพันธ์กับภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก ($p = .000$) โดยพบมากในกลุ่มเด็กเตี้ยและในกลุ่มเด็กที่มีน้ำหนักก่อนข้างน้อย

สรุป ความชุกในการเกิดฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งขึ้นผิดตำแหน่ง พบร้อยละ 0.59 และพบความสัมพันธ์ของการเกิดฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งขึ้นผิดตำแหน่งกับปัจจัยปัญหาในการบดเคี้ยวอาหารของเด็กในช่วงอายุ 2-6 ปีและปัจจัยภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก

(ว ทนต จุฬาฯ 2548;28:39-50)

คำสำคัญ: ขึ้นผิดตำแหน่ง; ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ; ปัญหาในการบดเคี้ยว; ฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่ง; ภาวะการเจริญเติบโต

บทนำ

ฟันทุกซี่ในช่องปากมีความสำคัญในการบดเคี้ยว แต่บางซี่มีความสำคัญมากกว่าซี่อื่น ๆ ฟันซี่ที่มีความสำคัญที่สุดคือ ฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่ง¹ Angle ได้ใช้ฟันกรามแท้บนซี่ที่หนึ่งในการจำแนกชนิดการสบฟันผิดปกติเนื่องจากเชื่อว่าฟันซี่นี้มีตำแหน่งถูกต้อง แม้วิธีการจำแนกนี้ไม่สามารถบอกความสัมพันธ์ของขากรรไกรบนและล่างได้ถูกต้อง แต่ก็ยังนิยมใช้ในทางปฏิบัติมากที่สุดในปัจจุบัน² นอกจากนี้การเจริญในแนวตั้งของฟันซี่นี้มีผลต่อการเจริญเติบโตของส่วนยื่นบ่าฟัน ซึ่งมีผลต่อความสูงในหน้า³

การขึ้นผิดตำแหน่งของฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่ง มีลักษณะที่ฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งมีทิศทางการขึ้นเอียงไปด้านใกล้กลางและถูกยับยั้งการขึ้นด้วยฟันกรามน้ำนมซี่ที่สอง จนเกิดการละลายตัวของด้านใกล้กลางของฟันกรามน้ำนมซี่ที่สอง แต่ไม่ทำให้เกิดความเจ็บปวด⁴⁻⁷ (รูปที่ 1) การวินิจฉัยโรคขณะที่เด็กอายุ 5-7 ปี ซึ่งฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งยังไม่ขึ้น อาจทำได้โดยการถ่ายภาพรังสี⁸ แต่เมื่อฟันกรามแท้ซี่ที่หนึ่งปรากฏในช่องปากแล้วจะพบเพียงสันริมฟันด้านใกล้กลางส่วนสันริมฟันด้านใกล้กลางติดอยู่ใต้เค้ารูปร่างด้านใกล้กลางของฟันกรามน้ำนมซี่ที่สอง (รูปที่ 2)

Prevalence of ectopic eruption of first permanent molars and its etiologic factors

Noppadol Chanpongsaeng D.D.S., M.S., Dip.Th.B.O.

Dental Department, Lerdsin Hospital

Abstract

Objectives The purposes of this study were to survey the prevalence of ectopic eruption of the first permanent molars in children, 7-10 years of age in Bangkok and to study the etiologic factors.

Materials and methods A survey of prevalence of ectopic eruption of the first permanent molars was carried out in three types of school: municipal school, public school and private school, in children 7-10 years of age (6,957 children). Questionnaires of etiologic factors were sent to the parents of children in experimental group and control group. Afterthen body weight, height and age of children in both groups were used to evaluate the growth status. Data in questionnaires and growth status of all subjects were used to analyze the relationship between etiologic factors and ectopic eruption of the first permanent molars with Chi-square test and Cramer's V at significant level .05.

Results The study showed that the prevalence of ectopic eruption of the first permanent molars was 0.59% (41 from 6,957 children). The study also showed statistically significant relationship between ectopic eruption of the first permanent molars and two etiologic factors, one of which was the masticatory problems in childhood from 2 to 6 years old ($p = .027$) and the other was the growth status of children ($p = .000$) especially of those in the short group and in the slightly low body weight group.

Conclusion The prevalence of ectopic eruption of the first permanent molars was 0.59% and there were statistically significant relationship between ectopic eruption of the first permanent molars and two etiologic factors (masticatory problems and growth status).

(CU Dent J. 2005;28:39-50)

Key words: *ectopic eruption; etiologic factors; first permanent molars; growth status; masticatory problems*
